

MICHELIN

Sycylia

ERGO
HESTIA®

Udane
Wakacje

Partner wydawniczy @Bezdroża

Tytuł:
Teksty:

Sycylia – udane wakacje
Zielony Przewodnik – Sycylia

Redaktor prowadzący:
Redakcja i aktualizacja:
Korekta:
Opracowanie techniczne map:
Skład:
Zdjęcie na okładce:

Magdalena Suchy-Polańska
Sandra Trela
Małgorzata Przybyłowicz
Patrycja Mikulska
Magdalena Suchy-Polańska
© Picture Colour Library (PCL)/SuperStock/
Fotochannels

Autorzy i wydawca przewodnika dołożyli wszelkich starań, by jego treść była jak najbardziej zgodna z rzeczywistością. Nie mogą jednak przyjąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek skutki wynikłe z wykorzystania zawartych w nim informacji.
Będziemy wdzięczni naszym Czytelnikom za informacje dotyczące błędów i nieaktualnych informacji. Wszelkie uwagi są dla nas cenne, gdyż dzięki nim możemy poprawić kolejne wydania.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
<http://bezdroza.pl/user/opinie/?besyc1>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-246-4392-9

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07
Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2012

Przewodniki Michelin

100 lat tradycji!

Przewodniki Michelin to doskonała inspiracja dla tych wszystkich, którzy pragną odkrywać kulturalne i naturalne dziedzictwo świata. To kulinarna i turystyczna biesiada, najpiękniejsze trasy, najwygodniejsze hotele. To ponad 150 tytułów przedstawiających największe atrakcje – na świecie, w Europie i we Francji.

Pierwszy przewodnik Michelin ukazał się ponad **sto lat temu**. Kiedy na przełomie XIX i XX wieku na francuskich drogach pojawiły się pierwsze „automobile” André Michelin założył we Francji sieć biur informacji podróżniczej, które wskazywały najlepsze trasy i miejsca warte odwiedzenia, doradzały, gdzie przenocować lub zatrzymać się na obiad. W 1900 r., czyli niecały rok po pierwszym samochodowym rajdzie dookoła Francji, Michelin dokonuje przełomu wydając pierwszy przewodnik w czerwonej okładce, w którym podróżujący mogli znaleźć wiele cennych wskazówek. W 1926 roku, dział turystyczny Michelin przedstawił pierwszy przewodnik regionalny, w którym zgrupowano najbardziej poszukiwane trasy i atrakcje turystyczne. Ciekawostki poszeregowano według systemu gwiazdkowego, który obowiązuje do dziś. Zamiast dotychczasowego koloru czerwonego służącego do rozróżniania przewodnika hotelarskiego, w 1939 roku wprowadzono kolor zielony.

Od roku 2006 wydawnictwo Bezdroża – partner wydawniczy koncernu Michelin w Polsce – publikuje polskojęzyczne wydania słynnych przewodników po krajach i miastach.

Nie można zapominać, że **wszystko ulega nieustannym zmianom**. Informacje praktyczne dotyczące podróży błyskawicznie się dezaktualizują: powstają nowe hotele i restauracje, zmieniają się ceny i godziny otwarcia... Zmiany są również codziennością kultury, sztuki, przemysłu i rzemiosła. Od nowinek nie są wolne nawet miejsca najbardziej znane: są przebudowywane, szczytą się nowymi nabytkami lub poszerzoną ofertą kulturalną – to wszystko wzbogaca program tradycyjnych tras turystycznych.

Zielony Przewodnik **odkrywa i omawia te zmiany**. Prezentowane atrakcje poddaje nieustannej ocenie stosując **unikalny system rekomendacji turystycznych**:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Spis treści

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Przed wyjazdem	8
Transport	11
Na miejscu	12
Odkryjmy Sycylię inaczej	15
Noclegi	16
Jedzenie	21
Rozrywka	25
Sycylijskie święta i festiwale	26
Pamiętki	27

ZAPROSZENIE DO PODRÓŻY

Oto Sycylia	30
Tak powstawała Sycylia	38
Kultura i sztuka	38

ZWIEDZANIE SYCYLII

Taormina	50
Katania	57
Syrakuzy	61
Noto	70
Modika	74
Ragusa	77
Caltagirone	80
Villa Romana del Casale	84
Enna	86
Agrygent	88
Selinunte	96
Marsala	99
Wyspa Mozia	101
Wyspy Egadzkie	102
Trapani	105
Erice	109
Segesta	112
Monreale	113
Palermo	116
Cefalù	126
Wyspy Liparyjskie	129

SŁOWNICZEK	136
-------------------	------------

INDEKS	138
---------------	------------

Spis planów i map

Taormina.....	50–51
Syrakuzy	64–65
Agrygent Dolina Świątyń	91
Agrygent	94
Selinunte	97
Erice	109
Palermo.....	118–119

Taormina ★★★

Mapa okładowa C2 – Plan poniżej

Jeżeli chcemy użyć w odniesieniu do któregoś z miasteczek na wyspie oklepanego bądź co bądź określenia, że jest „perłą” Sycylii, to z całą pewnością miano to należy się Taorminie. Można ją porównać do naszego Kazimierza Dolnego – zachwyca tu wszystko oprócz tłumu turystów i cen. Sławna na całym świecie, jest wymarzoną celem wakacyjnym, m.in. ze względu na unikatowe położenie: na szczycie wzgórza o wysokości 250 m n.p.m. Zwrócona w stronę kryształowo czystego morza, którego brzeg ozdabia przesmyk zakończony wyspą-rezerwatem Isola Bella, chlubi się antycznym teatrem greckim z widokiem na Etnę.

Usytuowanie

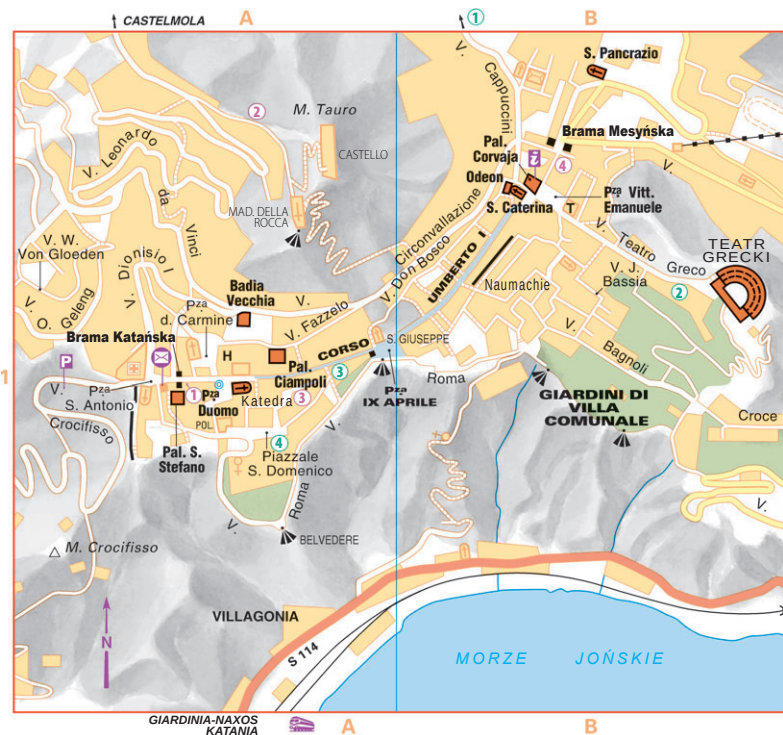
Taormina znajduje się na północno-wschodnim wybrzeżu Sycylii.

Nie warto szukać miejsca do parkowania blisko historycznego centrum. Najlepiej zostawić samochód na jednym z dużych parkingów (dobrze oznaczonych) wzdłuż drogi dojazdowej do miasta. Centrum można zwiedzać tylko piechotą i, aby cieszyć się wspaniałą panoramą, trzeba wspiąć się po podejściach i schodach. Z tego powodu lepiej jest zwiedzać miasto w chłodniejszych porach dnia.

Tło

Od legendy do historii – Legenda mówi, że greccy marynarze, którzy płynęli wzdłuż wschodniego wybrzeża Sycylii, zapomnieli o złożeniu ofiary Posejdonowi. Rozzłoszczony bóg morza nakazał wiatrowi wiać tak gwałtownie, aby powstał sztorm. Jedyń uratowany, **Teokles**, został wyrzucony na plażę, na cyplu Schiso. Zafascynowany pięknem tego miejsca, wrócił do Grecji, aby przekonać swoich współobywateli do przybycia na Sycylię i założenia kolonii. Grecy osadnicy zamieszkali w **Nasso**, obecnym **Naxos**.

W tej legendzie jest ziarno prawdy. Rzeczywiście, w VIII w. p.n.e. założono tutaj kolonię grecką. Osadnicy żyli w pokoju aż do 403 r. p.n.e., kiedy **Dionizjusz**, tyran Syrakuz, zdecydował się rozciągnąć swą władzę na tę część wyspy. Zmuszeni do wyjazdu osadnicy otrzymali pozwolenie na osiedlenie się na przylądku góry Tauro (200 m n.p.m.), zajętym

niegdyś przez Sykulów, gdzie założyli Tauromenion, obecną Taorminę. Początkowo związana z Rzymem, potem podbita przez Oktawiana, była stolicą bizantyńskiej Sycylii aż do upadku Cesarstwa Rzymskiego. Po przybyciu Arabów, została zniszczona i w krótkim czasie odbudowana. W 1079 r. znalazła się pod panowaniem Rogera de Hauteville, dzięki któremu zaznała długiego okresu dobrobytu.

Przez kolejne wieki przeszła pod dominację hiszpańską, potem francuską i burbońską, po czym nastąpiło zjednoczenie Włoch.

Kurort turystyczny – Wystawiona na intensywne słońce Taormina wywołuje ponoć ukryte namiętności, ma w sobie żar i emanuje zmysłową atmosferą. Panuje powszechne przekonanie, że to Niemcy rozślawili Taorminę jako kurort turystyczny. W XVIII w. niemieccy pisarze czerpali inspirację z czarującej atmosfery miasteczka, niemieccy malarze przenosili na płótno okoliczne pejzaże, niemieccy podróżnicy wspominali o niej w pamiętnikach, a poeci tego kraju komponowali o niej wiersze.

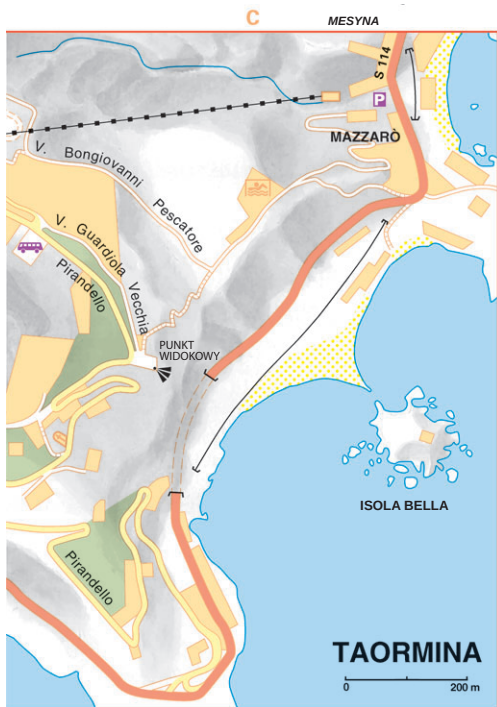
Poczynając od starożytnych Greków, Taorminę od zawsze odwiedzały **słynne osobistości** (m.in. Marlena Dietrich, malarze Klimt i Dali, Johann Wolfgang von Goethe, Aleksander Dumas, Oscar Wilde, Truman Capote, Andre Gide). Globtroterzy Grand Tour uznali ją w XVIII–XIX w. za miejsce obligatoryjne podczas swoich podróży po Sycylii. W XIX w. rozpoczęła się tu tzw. „**turystyka elitarna**”. Umożliwiło ją utworzenie w 1870 r. połączenia kolejowego z Mesyną, Katanią i Syrakuzami, a cztery lata później otwarcie słynnego luksusowego Gran Hotel Timeo. Na początku XX w. powstały kolejne eleganckie hotele: San Domenico, Metropole, Castello a Mare, Naumachie i Vittoria, gotowe na przyjęcie arystokratów, magnatów i artystów. Guy de Maupassant napisał: „Jeśli ktoś, kto będzie mógł spędzić tylko jeden dzień na Sycylii i spytałby cię, co trzeba zobaczyć, odpowiedź bez zastanowienia: Taorminę!”.

Spacer

Teatr grecki ★★★ (B1)

Tel.: 0942 23 220 – od 9.00 do 2 godz. przed zachodem słońca – 6 EUR.

Zbudowany w okresie hellenistycznym teatr został przekształcony i powiększony w epoce rzymskiej. Budowla, którą możemy podziwiać dzisiaj, jest datowana na II w. Jej konstrukcja

NOCLEGI

Andromaco.....	1
Grand Hotel Timeo.....	2
Hotel del Corso.....	3
San Domenico Palace.....	4

RESTAURACJE

Al Duomo.....	1
Al Saraceno.....	2
La Piazzetta.....	3
Porta Messina.....	4

Teatr grecki w Taorminie

odzwierciedla ukształtowanie terenu, a niektóre stopnie *cavei* zostały wycięte bezpośrednio w skale. Grecka budowla składała się ze zredukowanej orkiestry dla muzyków, chórzystów i tancerzy. Rzymianie zlikwidowali pierwsze rzędy stopni, aby przekształcić je w okrągłą arenę, dostosowaną do igrzysk cyrkowych, i dodali korytarz wejściowy dla gladiatorów i dzikich zwierząt.

Czerwień cegły, biel marmurowych kolumn, wciąż zdobiących scenę, i lazur nieba są barwami dominującymi w tej oazie spokoju. Ze szczytu *cavei* możemy podziwiać **panoramę** ★★★ Etny, często zwieńczoną śnieżną koroną, której łagodne zbocza łączą się z morzem. Magia tego widoku rozciąga się wzdłuż całej *cavei*, aż do jej lewego krańca, skąd obejmiemy wzrokiem całą Taorminę.

Dzięki swojej doskonałej akustyce, teatr gościł festiwal David di Donatello, jedno z najważniejszych wydarzeń włoskiej kinematografii. Dzisiaj odbywają się tutaj Taormina Arte, międzynarodowe letnie spotkania filmowe, teatralne, baletowe i muzyczne.

Corso Umberto I ★ (B1)

Wspaniale jest pospacerować po tej uliczce, biegnącej łagodnym zboczem, otoczonej restauracjami, kawiarniami i eleganckimi butikami. Zamknięta w dole **bramą Mesińską**, a w górze **bramą Katakambą**, otwiera się (zwłaszcza w pierwszej części, po lewej stronie) na labirynt uliczek, które oferują nieoczekiwane wyjścia i małe cukiernie pełne zapachu marcepanu i ciasta migdałowego. Tuż za bramą Mesińską odkryjemy **kościół San Pancrazio**, pod wezwaniem pierwszego biskupa Taorminy, wzniesiony w XVII w. na pozostałościach świątyni Zeusa Serapisa (której fragment widać w lewej ścianie kościoła). Jego wdzięczny portal flankowany dwiema niszami z posągami świętych jest wykonany z taormińskiego kamienia.

Na corso Umberto I otwierają się trzy piękne place.

Piazza Vittorio Emanuele (B1)

Plac zajmuje miejsce dawnego forum. Za **kościółem Santa Caterina**, z barokowym portalem z różowego marmuru i kamienia z Taorminy, można zobaczyć pozostałości **odeonu**, niewielkiego krytego teatru z czerwonej cegły, pochodzącego z epoki rzymskiej (I w.).

Palazzo Corvaja (B1)

Pierwsze kamienie jego konstrukcji, a także sześcienna wieża wznosząca się w korpusie środkowym (dziedziniec wewnętrzny), są datowane na okres arabski. Boczne lewe skrzydło i schody, które prowadzą na reprezentacyjne piętro, zostały dodane w XIII w., a skrzydło prawe w XV w. Zapomniany na długie lata, został całkowicie odrestaurowany pod koniec II wojny światowej, ale miejscami wciąż prezentuje różne style. Zwieńczenie wieży jest w stylu arabskim. Biforia salonu (XIII w.), a także portal wejściowy pałacu są utrzymane w stylu gotyku katalońskiego (schody poprzedzające portal zdobi bardzo zniszczona płaskorzeźba ze scenami z Księgi Rodzaju). Sala Parlamentu (*skrzydło prawe*) powstała w okresie normanńskim. Nazwano ją tak, ponieważ to tutaj w XV w. zasiadał sycylijski Parlament. Na dziedzińcu, po prawej stronie znajdują się lokale zajmowane przez

agencję turystyczną APT. Można tu podziwiać piękne tradycyjne marionetki, słynne *pupi*, a także sycylijskie wózki.

Na pierwszym piętrze pałacu mieści się **Sycylijskie Muzeum Sztuk i Tradycji Ludowych** (tel.: 0942 61 02 74 – codz. z wyj. pn. 9.00–13.00, 16.00–20.00 – 2,60 EUR), gdzie możemy zobaczyć wózki, *pupi*, stroje, hafty, szopki i kolekcję wotów.

Naumachie (B1)

Znajdują się w małej bocznej uliczce, po lewej stronie.

Ich nazwa – Naumachie – odwołuje się do inscenizacji bitew morskich, tak cenionych przez Rzymian. Ślepe arkady z czerwonej cegły z epoki rzymskiej, służyły prawdopodobnie do podtrzymywania wielkiej cysterny, która stanowiła część prostokątnego budynku, być może gimnazjonu.

Piazza IX Aprile★ (A–B1)

Z tego uroczego placu zawieszonego na kształt balkonu nad morzem, roztacza się piękny **widok**★★ na zatokę i Etnę. Trzy pozostałe boki placu zamykają kościoły San Giuseppe (XVII w.) i Sant'Agostino z surową fasadą (dzisiaj biblioteka) oraz wieża Zegarowa, której łuk prowadzi na XV-wieczne Stare Miasto. Wieża jest datowana na XVII w., epokę, w której zainstalowano zegar, ale wydaje się, że jej fundamenty pochodzą z VI w., kiedy stanowiła część pasa murów obronnych. Niezwykle ożywiony plac z licznymi kawiarniami z małymi stolikami pod gołym niebem, jest głównym miejscem spotkań mieszkańców miasta.

Piazza Duomo (A1)

Na pięknej barokowej **fontannie** z taormińskiego kamienia, która zdobi ten uroczy plac, zobaczymy symbol miasta, centaury, który figuruje tutaj w wersji żeńskiej. Ta baśniowa postać zamiast czterech nóg posiada dwa ramiona, które trzymają glob ziemski i berło, symbol władzy. Od strony wschodniej znajduje się największy z basenów o okrągłej podstawie, służący niegdyś jako wodotrysk.

Katedra (A1)

Katedra pod wezwaniem św. Mikołaja z Bari została zbudowana w XIII w. Jej prosta fasada jest ozdobiona renesansowym portalem zwieńczonym rozetą i gotyckimi okienkami po obu stronach. Krenelażowe zwieńczenie spowodowało, że nazwano ją katedrą-twierdzą. Mur północny prezentuje piękny portal o łuku przełamanym, podkreślony pędem winorośli. Na poziomie transeptu otwiera się jeszcze jedna cudna rozeta.

Wnętrze – Gotycka budowla na planie krzyża łacińskiego prezentuje nawę główną oświetloną ostrołukowymi okienkami i połączoną z nawami bocznymi ostrołukowymi arkadami, spoczywającymi na kolumnach z różowego marmuru. Na drugim ołtarzu prawej nawy możemy podziwiać piękny poliptyk z XVI w., autorstwa Antonella de Saliby.

Kościół w Taorminie

Palazzo di Santo Stefano (A1)

Historyczne centrum Taorminy jest usiane pałacami, w których styl gotycki łączy się z wpływami arabsko-normańskimi. Ich cechą charakterystyczną jest naprzemienny układ białego i czarnego kamienia lawowego, tworzący dekorację geometryczną i podkreślającą łuki, arkadki i portale.

Tuż przed bramą Katańską wchodzimy w lewo, w via del Ghetto.

Ten XV-wieczny pałac został zbudowany dla książąt Santo Stefano z rodziny De Spuches, pochodzącej z Hiszpanii. Masywny występ muru przypomina ufortyfikowaną rezydencję. Charakterystycznym elementem dekoracyjnym jest fryz z rąbów z białego i czarnego kamienia lawowego z Syrakuz, który biegnie wzdłuż górnej krawędzi fasady. Elewacja została podzielona na dwa poziomy zrytmizowane biforiami. Górną kondygnację zdobią starannie opracowane maswerki. Obecnie w pałacu mieści się **fundacja Mazzullo i stała wystawa** (tel.: 0942 61 02 73 – 9.30–12.30, 16.00–19.30 – wstęp wolny) rzeźb i rysunków artysty z Graniti (na Boże Narodzenie odbywają się tutaj także czasowe wystawy terakotowych szopek). Dzieła z bazaltu, granitu i brązu koncentrują się wokół tematu cierpienia, zwłaszcza w serii *Rozstrzelani* (zniekształcone, niekompletne torsy) oraz w dziele zatytułowanym *Ranny kot* w formie kamiennego szkicu. Zaskoczą nas także nieprzeniknione twarze kobiecych popiersi, z których jedno są zaledwie naszkicowane, a inne doskonale wykończone, jak Safo i elegancka Amazonka.

Badia Vecchia (A1)

Via Dionisio I.

Jej nazwa powstała ponoć w wyniku pomyłki, która zrobiła z niej opactwo (po włosku *badia*). Ze względu na masywną strukturę, styl i dwubarwny fryz na pierwszym i drugim poziomie, podkreślający piękne biforia, wieża przypomina tę z pałacu książąt Santo Stefano. W pałacu mieści się **Muzeum Archeologiczne** (tel.: 0942 62 37 00 – codz. z wyj. pn. 9.00–13.00, 16.00–18.30 – wstęp wolny).

Palazzo Ciampoli (A1)

Jest on tłem dla stopni sality (po włosku „droga pod górę”) Palazzo Ciampoli, po prawej stronie corso Umberto I, nieco wcześniej niż piazza Duomo.

Jego fasada, niestety w złym stanie, zniekształcona przez szyld dawnej dyskoteki (dzisiejszy hotel), prezentuje dwa poziomy, które dzieli dekoracyjny pas z rzeźbionego kamienia. Piękny ostrołukowy portal jest zwieńczony tarczą z datą budowy (1412).

I Giardini di Villa Comunale ★★ (B1)

Via Roma.

W parku tym, niegdyś prywatnym, można podziwiać wszelkiego rodzaju rośliny i kwiaty, poczynawszy od tych najbardziej popularnych do bardziej egzotycznych. Jego dawna właścicielka, pasjonatka ornitologii, Lady Florence Trevelyan, która wykorzystywała park do obserwacji ptaków, kazała tu zbudować wspańnięle edicule w niejednolitym, egzotycznym

Plaża w Taorminie

stylu. Ta najbardziej wyjątkowa, cała w arkadkach, na pierwszy rzut oka przypomina ul, do którego nawiązuje również jej nazwa (*The Beehives*). Z alejki biegnącej wzdłuż morza rozciąga się piękna panorama na Etnę i południowe wybrzeże.

Okolice

Kanion Alcantara★

Przyrodniczą atrakcją okolic Taorminy jest wspaniały kanion Alcantara. Rzeka **Alcantara** ma ok. 50 km długości, jej źródło znajduje się w górach Nebrodi obok Floresty, przepływa ona przez rozległy obszar dwóch prowincji Katanii i Mesyny, a do morza wpada w okolicy Taorminy. Grecy nazywali ją *Akesine* – leczniczą, gojącą rzeką, Rzymianie zbudowali na niej skalny most, Arabowie przemianowali ją na *Al Qantarah* – most. Rzeka, zimna nawet latem, zawdzięcza swoją sławę wąwozowi **Gola dell'Alcantara**, który stanowi najciekawszy odcinek założonego w 2001 r. **Parku Rzecznego Alcantara**, chroniącego koryto rzeki i 50-kilometrową sferę przybrzeżną.

Wąwóz Alcantara powstał przed okresem kolonizacji greckiej, na skutek erupcji lawy z wulkanu Moio, najbardziej nieprzewidywalnego drugorzędnego krateru Etny. Strumień zasadowej lawy płynął wzdłuż rzeki Alcantara i blokując ją i trafił do morza, gdzie stworzył półwysep Capo Schiso. Stopniowo woda zloboiła w stygnącej lawie malownicze wzory i uwolniła, w końcowym odcinku swojego biegu, dwie wysokie i grube bazaltowe ściany. Tak powstały osobiwe i jedne z najbardziej spektakularnych w Europie fantastyczne formy geologiczne wąwozu Alcantara. Do kanionu można zejść pieszo lub zjechać na dół specjalną windą. Da się go przejść w gumowych butach, które można pożyć na miejscu. Wiedzie do niego specjalnie

Legenda wulkanu Moio

Dawno temu dwaj bracia (jeden z nich niewidomy), mieli podzielić się dużą ilością zboża. Oczywiście dobrze widzący podzielił je, używając *moio* (owalnego pojemnika z wypukłym drugim dnem). Jak mówią Sycylijczycy: „ten, kto rozdziela, bierze najlepsze” (*cu sparti avi a megghiu parti*) – spryciarz oszukał niewidomego brata, przekazując mu niepełne *moio*. Niewidomemu, kiedy dotykał ziarna, wydawało się, że naczynie jest wypełnione sprawiedliwie. Widzący brat miał wyrzuty sumienia i nie potrafił się cieszyć górą zboża, jaką posiadał. Za karę za niegodziwość wobec słabszego brata kopiec ziarna i złodziej zamienili się w prawdziwą górę, w wulkan Moio.

Rezerwat Naturalny Isola Bella

Ustanowiony w 1999 r. przez WWF rezerwat obejmuje obszar, w którego skład wchodzi skalista, niezwykle malownicza **Piękna Wyspa** (*Isola Bella*), z bujną roślinnością śródziemnomorską, **Capo Sant'Andrea** oraz **całą linią brzegową**. Wysepkę łączy z lądem cienki, piaszczysty przesmyk. Jest ona znakiem rozpoznawczym panoramy wybrzeża Taorminy, można się tu kąpać i plażować (wystarczy zjechać kolejką linową z Taorminy do Mazzaró i zejść na plażę).

Isola Bella

przygotowany szlak **Le Gurne dell'Alcantara**, zaczynający się na starym mieście (na placu św. Franciszka) w **Francavilla di Sicilia**. Najbardziej spektakularnym sposobem poznania rzeki jest **spływ kajakowy**. Należy skorzystać z pomocy specjalistów-przewodników i zaopatrzyć się w odpowiedni sprzęt, gdyż Alcantara nie ma regularnego biegu, zakręca i meandruje, w niektórych miejscach tworzy małe stawy i wodospady. Krótko mówiąc, nie należy do rzek bezpiecznych. Więcej informacji: tel.: 0942 98 99 11 – www.parcoalcantara.it.

Naxos

Strefa archeologiczna znajduje się za strefą portową, niedaleko zjazdu na Giardini Naxos z drogi A 18. Dojście do wykopalisk prowadzi od strony via Stracina, która stanowi przedłużenie via Naxos, lub przez muzeum przy via Schiso (tylko w godzinach otwarcia muzeum) – tel.: 0942 51 001 – od 9.00 do 1 godz. przed zachodem słońca – 2 EUR.

Będąc w Taorminie, nie można nie odwiedzić pobliskiego **stanowiska archeologicznego Naxos**. Półwysp Capo Schiso przez wieki skrywał niezwykle znalezisko. Pozostałości po najstarszej kolonii greckiej na Sycylii ujrzały światło dzienne dopiero w latach 60. XX w. Tradycja głosi, że antyczni Grecy trzymali się z dala od brzegów Sycylii, ponieważ spodziewali się zastać na wyspie grupę potworów i okrutnych piratów. Było tak do czasu, kiedy Ateńczyk Teokles wysiadł z łodzi na plaży na wschodnim brzegu wyspy, dostrzegł doskonałość sycylijskiej ziemi, wrócił z kontyngentem Greków z Chalkis i utworzył tu pierwszą kolonię. Zdaniem Tukidydesa założenie Naxos miało miejsce w 734 r. p.n.e., czyli w drugim roku XI Olimpiady, i zapoczątkowało rozwój kolonizacji greckiej na Sycylii. Samo Naxos istniało jednak dosyć krótko. W 403 r. p.n.e. zaatakował je tyran Syrakuz Dionizjusz. Badania wykazały, że rozwój miasta przebiegał w dwóch fazach. Pierwotna osada istniała na półwyspie już w erze brązu. Na terenie wykopalisk widoczne są mury z VI w. p.n.e. oraz pozostałości zabudowań z ostatniej fazy zamieszkania. Obszar osady charakteryzuje się regularnym planem prostokątnym, miasto miało szerokie i długie ulice (tzw. *platee*), poprzecinane prostymi, węższymi drogami. Na samym końcu Capo Schiso znajdowała się ogrodzona murem sfera sakralna. Po wejściu na obszar wykopalisk wzdłuż 300 m drogi ciągnie się potężna fortyfikacja zachodnia – mur wykonany ze skały wulkanicznej, odgradzący miasto w V w. p.n.e. Dalej natrafiamy na bramę wejściową i mury otaczające sferę sakralną z ołtarzami i odkrytymi pozostałościami po świątyni, datowanej na początek V w. p.n.e., oraz podłużnym kształcie (wymiary podstawy to 14,25 × 38,40 m). W pobliżu zamku Paladino, na północy, znajdziemy pozostałości po archaicznych mieszkaniach (m.in. dom *a pastas* z VII w. p.n.e.). Pierwsze pomieszczenie mieszkalne z VIII w. p.n.e. znajdujące się przy skrzyżowaniu dróg *platea A* i przecznicy 11 – dom na planie kwadratu – jest bardzo podobny pod względem konstrukcyjno-technicznym do domów z Megara Hyblea, Syrakuz i Ełoro. Sprzęty, przedmioty użytku codziennego i rekwizyty sakralne oraz fragmenty dekoracji architektonicznych z obszaru wykopalisk zostały zabezpieczone i przeniesione do muzeum archeologicznego, które znajduje się w budynku z XVII–XVIII w. na samym wschodzie przylądka Schiso.

informator

Informacja turystyczna

Biuro informacji turystycznej – Piazza Santa Caterina (Palazzo Corvaja) – tel.: 0942 23 243 – faks: 0942 24 941 – www.gate2taormina.com, www.taorminanetwork.it – pn.–pt. 8.30–14.00, 16.00–19.00, sb. 9.00–13.00, 16.00–19.00

Biuro informacji turystycznej w Giardini Naxos – Lungomare Tysandros 54 – tel.: 0942 51 010.

Dojazd i połączenia

Pociągi i autobusy zapewniają połączenia z Katanią (ok. 1 godz.), Mesyną (1 godz.) i Syrakuzami (2 godz. 30 min). Linie autobusowe codziennie łączą miasto z lotniskiem Fontanarossa w Katanii (65 km). Dworzec Taormina-Giardini znajduje się w Villagonii, 3 km od centrum. Końcowy przystanek

autobusowy znajduje się przy via Pi-randello.

Restauracje

Al Duomo – Vico Ebrei 11 – tel.: 0942 62 56 56 – *nieczynne w pn., w I i w XI – rezerwacja zalecana*. Ta restauracja z pewnością nam się spodoba: przyjemny ogródek z widokiem na katedrę, a także zachęcające potrawy na bazie lokalnych produktów. Czego chcieć więcej?

Al Saraceno – Via Madonna della Rocca 18 – tel.: 0942 63 20 15 – *nieczynne w pn. (z wyj. VII–VIII) i w XI*. Restauracja ta znajduje się przy drodze, która ciągnie się od saraceńskie-go zamku. Na pierwszym piętrze posiada przestronny taras, skąd możemy podziwiać cudowny widok sięgający aż do Zatoki Mesyńskiej. Dania z ryb i pizze.

La Piazzetta – *Vicolo F. Paladini 5/7* – tel.: 0942 62 63 17 – nieczynne w pn. (z wyj. VII i VIII), w XI i w I. Typowa, szczególnie ujmująca restauracja, prowadzona przez rodzinę. Śródziemnomorska kuchnia z mnóstwem dań z ryb.

Porta Messina – *Largo Giove Serapide 4* – tel.: 0942 23 205. Cztery pory roku, Capricciosa, Napolitaine, Margherita... to tylko kilka pizz, jakie możemy spróbować w tej typowej restauracji. Jeśli nie mamy ochoty na pizzę, menu proponuje także inne pyszne dania.

Wydarzenia

Święto strojów i wózków sycylijskich – Między kwietniem i majem odbywa się

wystawa wózków i widowiska folklorystyczne.

Taormina Arte – tel.: 0942 21 142 – www.taormina-arte.com. Międzynarodowy festiwal muzyczny, teatralny i filmowy, który odbywa się od lipca do września.

Produkty lokalne

La Bottega del Buongustaio – *Via G. di Giovanni 17* – tel.: 0942 26 25 769. Położony nieco na uboczu od ożywionej corso Umberto, sklep spożywczy specjalizuje się w produktach sycylijskich posiadających certyfikat apelacji: wina, likiery, sosy, konserwy, miód, makarony, oliwa... Idealne miejsce na smakowite zakupy!

Katania (Catania) ★★

Mapa okładowa C2

Pierwsza rzecz, która rzuca się w oczy w po przybyciu do Katanii, to jednolity kolor kościołów, pałaców, mostów, domów i dróg – odnosi się bowiem wrażenie, jakby miasto nakryte było czarnym, żalobnym płaszczem. Wszystko zrobione jest tu z lawy. Katania przypomina rysunek węglem na białej kartce. Jest ponura i jasna jednocześnie: mroczna z powodu czarnego budulca użytego do konstrukcji większości budowli, ale i przestronna, dzięki wielkim placom oraz długim i szerokim ulicom.

Usytuowanie

Środkowa część wschodniego wybrzeża Sycylii.

Gdy w 1836 r. urbanista William wykonał projekt australijskiego miasta Adelajda, zastosował w nim plan wzorowany na historycznym centrum Katanii, którą odwiedził kilka lat wcześniej. Najtrudniejszy do opanowania pozostał gęsty i chaotyczny ruch uliczny. Najlepiej jak najszybciej zaparkować swój pojazd i spokojnie korzystać z uroków historycznego centrum.

Tło

Pierwsza osada została założona po 729 r. p.n.e. w miejscu, w którym dzisiaj znajduje się kościół św. Mikołaja (S. Nicolo) i zakon benedyktynów S. Nicolo l'Arena. Dominacja grecka trwała tu trzy wieki, następnie Katania została podbita przez Rzymian. W tym czasie powstały: amfiteatr na placu Stesicoro, teatr i odeon przy dzisiejszej Via Vittorio Emanuele i Via Teatro Greco, Forum, którego pozostałości znajdują się na dziedzińcu S. Pantaleone, a także cztery kompleksy term. W okresie wczesnego chrześcijaństwa świadectwo wiary dali tu męczennicy: **św. Agata** i **św. Euplio**. W 535 r. Katanię podbili Bizantyjczycy, a trzy wieki później ziemię przeszły pod władanie Saracenów, którzy wywarli wpływ na relacje miasta z pobliskimi wsiami. Pod dominacją normańską w 1071 r. zaczęła powstawać katedra (jeden z ciekawszych przykładów warownej architektury sakralnej). W 1239 r. Fryderyk II di Svevia rozpoczął budowę zamku Ursino na obrzeżach miejskich, w pobliżu morza, w dzielnicy zalanej później przez lawę w 1669 r. Katastrofy nie oszczędzały miasta, w 1693 r. zostało ono w bardzo dużym stopniu zniszczone przez silne trzęsienie ziemi. Za panowania diuka Camastry Giuseppe Lanzy od 1694 r. miasto zaczęło się odradzać, dawne ulice zostały odgruzowane i uregulowane, powstały obszerne place, zaprojektowane tak, żeby dać mieszkańcom jak największą wolną przestrzeń w razie następnych trzęsień ziemi.

Spacer

Stacja kolejowa znajduje się przy Piazza Giovanni XXIII, przy Via VII Aprile. Do centrum Katanii można dojść, kierując się Via VII Aprile w stronę placu Męczenników (Piazza dei Martiri). Tu zaczyna się jedna z głównych ulic miasta – Via Vittorio Emanuele, która prowadzi do placu Katedralnego (Piazza del Duomo), będącego centrum spotkań mieszkańców Katanii oraz turystów. **Del Duomo** powstał po trzęsieniu ziemi w 1693 r. na miejscu dawnego średniowiecznego placu targowego. W jego centrum znajduje się **Fontanna Słonia** – osobiwy XVIII-wieczny asamblaż, do realizacji którego architekt **Giovanni Battista Vaccarini** użył

Sycylia

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych regionach świata.

W trzech częściach przewodnika z serii „Udane wakacje” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed i w trakcie podróży
- zaproszenie do podróży – część prezentująca informacje geograficzno-historyczne i kulturowe
- zwiedzanie Sycylii – rozdział proponujący trasy zwiedzania miast i opisujący interesujące miejsca

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne **mapy**:

- mapa ogólna Sycylii na wewnętrznej stronie przedniej okładki
- mapy najważniejszych miast
- mapy Wysp Egadzkich i Liparyjskich na wewnętrznej stronie tylnej okładki

Nr katalogowy: **7858**

Księgarnia internetowa:

<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:

tel.: 0 801 339900

kom.: 0 601 339900

MICHELIN

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

ISBN 978-83-246-4392-9

9 788324 643929 >

Cena 19,90 zł